

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

27. An confessio facta simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo sit nulla? Et quid, si in tali casu poenitens bona fide confiteatur non approbato seu alieno Sacerdoti; vel si Sacerdos etiam bona ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](#)

De Sacram. Pœnitent. Resol. XXVII. 105

batum, quod si Papa usurparet hunc modum, censetur dispensare in forma Concilij, quod postular approbationem in particulari factam de tali persona.

14. Dices: Potest Episcopus dare pœnitenti facultatem approbandi Confessarium pro aliis? Ergo etiam pro se ipso pœnitente. Respondeo Episcopus illud potest, si pœnitens sit vir doctus, & idoneus, qui approbet, hic tamen alia est facultas approbandi, & alia eligendi, & necesse est ut facultas approbandi prius exeat in actum, quam facultas eligendi, neque eo ipso, quod datur potestas eligendi, præsumitur dari potestas approbandi, cum ad unam possit quis esse idoneus, & non ad alteram. Ei ita docet Mercerus in supplemento. 3. partis D. Thom. qu. 8. dub. 2.

RESOL. XXVII.

An Confessio facta simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo sit nulla?

Et quid, si in tali casu pœnitens bona fide confiteatur, non approbato, seu alieno Sacerdoti, vel se Sacerdos etiam bona fide illum audiat?

Et an talis confessio iteranda sit habenti juris dictio-

nem circa illam?

Et notatur, quod Sacerdos sine approbatione absolu-

vens non incurrit aliquam censurem, aut irregula-

ritatem. Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Rel. 5.2.

mus ex Concilio Tridentino, quod atrociora tan-

tum & graviora quadam reservari oportere cen-

set: ergo ab soluto simplicibus Sacerdotibus quo-

rumlibet mortalium non est ita prohibita, ut

etiam sit nulla. Et contrarium docere, est contra

Concilium Tridentinum, quod non vult admit-

ti hunc reservationis rigorem circa qualibet pec-

cata mortalia.

2. Dicas Suarez, quod non omnia mortalia pro-

pterea dici debent reservata, quia multi infra Prae-

lati jus reservandi habentes, possint etiam pote-

state ordinaria absolvere a mortalibus communio-

ribus. Respondeo hanc responditionem non evaca-

re difficultatem ex Tridentino propositam, quia

multi potestate ordinaria possunt absolvere a cafi-

bus Papæ reservatis, ut Episcopi, & Prelati Regu-

lares, qui tamen casus propterea non centur es-

se non reservati. Tandem probari potest sententia

nostra, quia ex Concilio Tridentino sola absolutio

eorum quæ Prelatis reservantur, decernitur ipso

jure nulla: ergo reliquorum absolutio, quantum-

vis prohibita, non est ipso jure nulla, si bona fide

recipiat pœnitentem, quantumvis etiam max-

la fide detur: ratio est, quia exceptio firmat regu-

lam in contrarium.

3. Ut verò doctrina superius tradita magis con-

firmetur, opera pretium erit, examinare aliquos

Canones, vel Decreta, quibus prohibentur aliqui

Sacerdotes, ne ministrant pœnitentie Sacra-

mentum, & videre, utrum talis prohibitus inducat

nullitatem Sacramenti pœnitentiae contra eam mi-

nistrati.

4. Habemus autem 2. q. 3. diff. 7. in cap. pla-

enir. Quod nulli Sacerdotum licet alteri Sacer-

doti commissum ad pœnitentiam suscipere, sine

eius consensu, qui contra fecerit, gradus sui perie-

culo subiecabit.

5. Habemus etiam cap. omnis utriusque sexus,

& parv. & remiss. alienum Sacerdotem non pos-

se aliter, quam de licentia proprij Sacerdotis ob-

tenta pœnitentem solvere vel ligare.

6. Habemus insuper c. si Episcopus, de parv. &

remiss. in 6. nulla posse confuetudine introduci,

quod aliquis præter Superioris sui licentiam con-

fessorem sibi eligere valeat, qui eum possit absolu-

vere, vel ligare.

7. Habemus tandem in Concilio Tridentino

diff. 2. cap. 11. quod quamvis Presbyteri in sua or-

ordinatione à peccatis absolvendi potestatem acci-

piant, decernit tamen sancta Synodus nullum

etiam Regularium post confessiones secularium

Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari,

nisi aut Parochiale beneficium habeat, aut ab

Episcopis per examen, si eis videbitur esse ne-

cessarium, aut alias idoneus judicetur, & appro-

bationem quæ gratis detur, obtineat, privilegii

& confuetudine etiam immemorabili non obstan-

tibus.

8. Hi sunt Canones, quibus prohibetur, ne

passim quilibet Sacerdos quemlibet pœnitentem

absolvat: vel ne passim quævis pœnitentem

Sacerdotem in Confessorem eligat. Oportet ergo

nunc videre, utrum per has prohibiciones, vel per

aliquam illarum nullitas actus prohibiti inducatur.

Hoc autem aliter facilius constare non potest,

quam ostendendo, quod per hujusmodi prohibi-

tionem aliquid effectum sit, vel circa Sacerdotem,

vel circa pœnitentem; quo posito actus absolu-

tionis necessario est nullus: cum enim validitas

hujus actus ex his duobus tantum pendat, inva-

sibilitas ejusmodi actus provenire non potest nisi ex

aliquo

MTON
OPERA
tom. 16 II
E III

fact in §. 1. Afirmativam sententiam tenet Suarez
tom. 4. disp. 3. 4. scđt. 2. Sed adversus il-
legem Croulers in Regulam S. Francisci, c. 7.
lett. 3. fol. 498. Primum quia ex multis Canonibus
antiquis constat, quod statim ac aliquis Presbyter
sicut, sola populi, vel alieuius pœnitentis elecione
ne poterat pœnitentibus ministrare Sacramentum
pœnitentiae. Ex quo inferri potest, vel quod ex vi
ordinationis Sacerdotes omnes acciperent potesta-
tem pœnitentiationis; vel quod simul cum Sacra-
mento Ordinis ex Ecclesia omnibus daretur dicta po-
tentia, tanquam aliquid communis confuetudine
annexum Ordini Sacerdotali. Cum ergo constet
omnibus Sacerdotibus etiam simplicibus li-
cetum fuisse confessiones etiam peccatorum mortali-
um nunquam confessorum, audire & ab solvere;
nec aliquo canone ostendi possit postea fuisse pro-
hibitum, saltem in tanto rigore, quod absorbit
per ipsos data nulla efficit ipso facto: quia non ita-
tim, quicquid prohibitum est, ipso jure nullum est,
neque etiam videatur expeditus, aut necessarium;
tanto rigore id intercedere (ad quid enim nisi ad
illaqueandas animas tantus rigor?) metit nobis
non probavit sententia Suarez, & aliorum quo-
rumdam: diximusque, quod quamvis Sacerdotibus
quibusdam prohibitum sit a mortalibus absolu-
vere, que alias Papæ, Episcopis, vel Prelatis Re-
gularibus non sunt reservata, non propterea ta-
men eorum absolucionem esse nullam ipso facto;
sed manere validam, quoniam, ut inquit Suarez
in casu non multum absimili, prohibitions que
allegantur, non habent verba irritantia, sed pro-
hibentia tantum; & in rebus, que pertinent ad
augendum rigorem, sufficiens argumentum, ut
non admittantur, est, si non satis probentur: ita
Suarez tom. 5. diff. 10. scđt. 3. n. 10. & 11. illud au-
tem probamus, quia si illorum absolucionis est nullus,
verè tunc omnia peccata mortalia essent reser-
vata, sed non omnia mortalia sunt reservata: im-
mò nec reservari possunt, nec debent, ut ostendi-

aliquo defectu, qui sit in altero horum duorum, inducō scilicet ob prefatas prohibiciones. Quod si ostendi non potest per illas prohibiciones aliquid effectū; vel circa Sacerdotem quemlibet, vel quemvis penitentem, quo posito actus sit invalidus, profecto fine ulla ratione ex ejusmodi prohibitionibus judicatur invalidus.

9. Quod autem id non possit ostendi probatur primō ex parte Sacerdotis cuiuslibet, à quo certum est auferri non posse potestatem solvendi & ligandi per ulla prohibitionem humanam: quandoquidem ut definitur in Tridentino, in ordinatio-ne illam recipiat. Hæc autem potestas cum sola sit totum principium actuum actus absolutoris & remissionis peccatorum, ut supra fuisse probavimus, & tolli omnino non possit, sequitur ne-cessariō, quod nulla prohibitione humana circa Sacerdotem aliquid effici possit, quo posito actus absolutoris redditur invalidus: imd̄ etiam per Canones aliquid potestatis hujus actus effectricis posset à Sacerdote tolli, non potest tamen ostendi te ipsa sublatum esse: nam quod Canones prohibendo dicant (non possit absolvere, vel non valeat aliquis eligere) verba sunt simplicem prohibi-tionem importantia; ratione cuius, qui prohibitus est, cō quod non potest licetē facere contrarium, simpliciter dicitur nec posse, nec valere fa-cere quod est prohibitum; non autem sunt verba decernentia nullitatē actus: tum quia non statim actus prohibitus eo ipso est nullus; tum etiam quia constat pleralque prohibiciones, quas certum est nullatatem actus prohibiti omnino non inducere, eisdem verbis esse factas. Quod si per hujusmodi prohibitionem aliqua potestas tollitur à Sacerdote, illa non est, nisi potestas execu-tionis, de qua iūpra, sine qua tamen actus potest esse validus.

10. Probatur secundō ex parte penitentis cuiuslibet, cui saltem secundum omnes ferē doctores licitum fuit olim se submittere cuilibet in foro secreto penitentia. Qod autem hæc libertas re-stricta videri posst alicui per cap. si Episcopus, in quo decernitur à Bonifacio VIII. nulla confuetudine introduci posse, quod aliquis præter sui Superioris licentiam confessorem sibi eligere valeat, qui eum possit solvere & ligare.

11. Respondo primō cap. si Episcopus. Non restringi prædictam libertatem, aut prohibi-tionem aliquam fieri; sed declarari talēm libertatem introduci non posse aliqua confuetudine, scientibus & contradicentibus Superioribus, ut constat ipsos contradicere absolutoribus casuum reservatorum factis sine sua licentia, sine qua in eo capite probatur non licere reservatorum ab-solutionem.

12. Respondeo secundō. Etiam si esset aliqua prohibitiō in prædicta Bonifacij Constitutione, circa Confessarij electionem absque licentia Superioris faciendam, hujusmodi tamen prohibitione non potest conferi annullata, aut irrita, electio Confessarij contra eam facta: nam etiam absolu-tē & universaliter ibidem diceregr̄, nullus va-leat eligere (q̄ id tamen non fit) his verbis tamen non est sufficiens expressa lex prohibens actum, & eundem annullans. Probatur primō. Quia com-mode, & absque tortione aliqua dici potest, nemini-nem sine licentia valere eligere Confessarij, qui eum licite possit absolvire; ita quod ejusmodi elec-tio non quidem absolute, & respectu cuiuslibet effectus ad eam consequens est invalida, sed re-spectu ejus tantum, quod est Sacerdotem ex ea

licitē absolvere: quia in dicta prohibitione dicitur; non valeat eligere Confessarij, qui possit, videlicet licetē.

13. Probatur secundō. Quia cū hujusmodi actuum irritationes, & annulationes sint maximē odioſa, non debent censeri aliqua lege contineri, vel induci nisi verbis clarissimis. Probatur à simili de matrimonii clandestinis, quæ etiam si prohibeantur 30. queſt. 5. immō ibidem in cap. aliter legitimum, declarantur non esse conjugia ſed adulteria, vel contubernia, vel stupra, vel fornicio-nes, inquit, potius quam legitima conjugia esse non dubitatur. Ex hujusmodi tamen verbis nullus unquam matrimonia clandestina irrita esse pro-nunciavit, quoque id statutum expreſſe fuerit per Concilium Tridentinum: ergo multō minus nullitas absolutoris inducta conferi debet per conſtitutionem Bonifacij VIII. Probatur tamen ex Concilio Tridentino ſuprā, ubi nihil propter re quiritur in Sacerdote in confessorē eligendo, niſi quod sit approbatus: qua tamen conditio si defit illi, quamvis prohibeatur absolvere, non tamen irritat factum, si absolvere non approbatus ten-taverit. Hucusque Creuers. Et idem docet lib. 24. fol. 724. & leſt. 21. fol. 702. Unde ex ejus sen-tentiā ſequeretur, quod si quis bona fide con-fiteretur cum Sacerdote non approbat ab Ordinario, Confessio effet valida, & non iteranda. Et hanc sententiam Durandus in 4. ſent. diſtin. 19. queſt. 2. putat non improbabilem; & tribuit etiam Armacano lib. 10. de queſtione. Armenoriam, in principio.

14. Sed hæc opinio nec tuta, nec probabilis di-ſi potest; immō ſeveriori censura dignam effe-puto, cum certissimum sit ad valorem Sacramen-ti non ſufficeret ſolum id quod accipitur in ordi-natione. Ita habetur in Tridentino ſeff. 14. cap. 7. ubi dicitur nullius momenti effe absolutoriem, quam Sacerdos profert in eum, in quem ordinariam, aut ſubdelegatam jurisdictionem non habet: & Can. 11. damnat eum, qui dixerit, Sacerdotem ſine licentia Praefati Superioris vere absolvere à caſibus reservatis, ubi aperte negatur valor abſolutionis, quando deest facultas Superioris. Idem magis implicitè definitum fuerit in Concilio Flo-rentino ab Eugenio in ſuo Decreto, ubi dicitur, ministrum hujus Sacramenti effe Sacerdotem ha-bentem, vel ordinariam vel delegatam potesta-tem, in quo tanquam in re ad dogmata pertinentē convenientem omnes Theologi.

15. Nec valet dicere ſupradictis obſtare verba Christi. Accipere Spiritum ſanctū, quorum remiſſiōis peccata, remittuntur eis, &c. quæ cū ſingulis Presbyteris in ſua ordinatione dicantur, vi-dentur universaliter intelligenda, ut ſonant: ergo abſque ullo alio habet Sacerdos ex ſua ordinatione potestatem abſolvendi omnes a ſuis peccatis. Se-cunda difficultas defumitur ab exemplo aliorum Sacramentorum: quia enim Episcopus habet po-testatem conſirmandi, & confeſſandi ordines, & Sacerdos habet potestatem ungredi infirmum: liēt nec Episcopus poſſit licetē conſirmare, aut ordinate non ſubditum, nec ſimplex Sacerdos poſſit licetē ungere abſque licentia Parochi: conſirmatio tamen, ordinatio, & uincitio validæ erunt, quia adeſt materia, forma, & minister cum fa-cultate, in ordinatione, aut confeſſatione accepta; ergo abſolutio etiam licetē feratur in non ſubdi-tum, valida erit, propter eandem rationem, licet non ſit licita.

16. Nam respondeo difficultates ſupradicto-rum

De Sacram. Pœnitent Ref. XXVIII. &c. 107

xum argumentorum pendere ex ratione peculia-
ri, qua est in Sacramento: quam rationem pon-
deravit Concilium Tridentinum *illo cap. 7.* ad pro-
bandam hanc doctrinam his verbis. Quoniam
igitur natura, & ratio judicij illud exposcit ut sen-
tentia in subditos dumtaxat feratur: persuasum
semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Sy-
nodus hac confirmat, nullius momenti absolutio-
nem eam esse debere, quam Sacerdos in eum pro-
feret, in quem ordinariam, aut subdelegatam non
habet jurisdictionem, &c. In quibus verbis totum
hoc reducitur ad rationem judicij, qua propria est
Iujus Sacramenti, ac non aliorum. Quare sicut ex
eo quod Sacramentum matrimonij includat contra-
tractum humanum, subdit conditions contra-
ctum, atque adeo ejus valor requirit habilitatem
contrahentium, qua tolli aut poni potest ab Ec-
clesia: si hoc Sacramentum, quia judicium quad-
dam est, requirit superioritatem subditos, qui ab
Ecclesia dari vel auferri possunt. Unde verba Christi,
licet univerfalter videantur sonare potestatem,
et tamen ipso, quod datur potestas ad absolvendos
subditos per modum judicij, intelligitur data
respectu subditorum, qui legitimi subditi sint. In
aliis vero Sacramentis que non exercentur per
modum judicij non pendet eorum valor a prohibi-
tione, vel permissione Ecclesiae, quia validè exer-
centur etiam circa non subditos.

17. Petes tamen: quomodo ex verbis Christi
colligat Ecclesia, Sacerdotes non accipere totam
potestatem judicariam expeditam in sua ordina-
tione: posse enim tunc fieri iudicēs absque ulla
dependentia ab Ecclesia in usu valido sue jurisdi-
ctionis; sicut sunt medici ad curandos infirmos
perunctionem absque tali dependentia ab Eccle-
sia. Relfpondet id totum colligi ex ratione judicij:
nam iudex, qui non est merus arbitrus, cuius
sententia non obligat propter auctoritatem judi-
cis, sed propter pactum litigantium, qui promis-
erunt illam observare, debet habere potestatem
obligandi, atque adeo debet esse Superior eorum,
quibus ius dicit, ut possit eos ligare, unde optimè
infertur non posse proferri sententiam nisi in sub-
ditos. Aliunde autem pro certo supponit, non
esse omnes & singulos Christianos subditos sin-
gulorum Sacerdotum ex Christi institutione: hoc
enim perverteret Hierarchicum ordinem, quem
Christus in sua Ecclesia reliquit: in qua voluit
alios esse superiores, alios inferiores: si autem omnes
Sacerdotes ex sua ordinatione haberent omnes
Christianos sibi subditos, jam omnes Sacerdotes
essent iudices supremi, & Principes aequales abs-
que ulla subordinatione, quod est omnino contra
tuum Ecclesiasticum ordinem.

18. Et haec omnia supradicta docet doctus Pater
Joannes de Lugo de *Sacram.* Pœnitent. disp. 5.
fist. 2. num. 16. & seq. Joannes Molanus in Com-
pend. Theol. pract. 1. cap. 1. conclus. 1. numer. 2. &
communiter omnes Theologi & Casuist. Et idem
cavendum est à supradicta sententia Crouthers, Un-
de Gregorius XV. in Declaratione 12. super Bul-
lam latam Nonis Februario 1622. qua incipit In-
scriptibili statutio Confessariis non approbatis con-
fessiones factas esse nullas, ut recte observat no-
vissime Zambellus in Reper. Mor. verb. Confessor,
quoad auctoritatem, n. 5. & docet etiam novissime
Franciscus Zipeus in Consultationibus Canonicis,
lib. 5. tit. de Pœnit. & Remiss. consistr. 2.

19. Unde pro Coronide hujus resolutionis non
definiam hic apponere verba P. Thesauri in pract.
de panis, part. 2. verb. absolute *Sacramentalis*.

cap. 2. ubi sic ait: Amplia hanc conclusionem, ut
procedat, etiam pœnitens bona fide confiteatur
non approbat, seu alieno Sacerdoti sine licentia
competente, vel Sacerdos etiam bona fide illum
audiat & absolvat: nam etiam tunc non perficitur
Sacramentum; quia hac irritatio actus non est
penalis, sed diffinitiva, & ex natura rei, ob defi-
atum jurisdictionis, sine qua non potest perfici hoc
Sacramentum: ut Tri. l. 7. s. 14. de *Sacram.*
pœnit. text. in *cap. dudum* 54. de elec. & ibi *Glossa*,
& Doctores communiter in *verb. decepta*. Unde ta-
lis confessio iteranda est habenti jurisdictionem
circa illam. Joannes Andreas in *d. cap. dudum*. Ab-
bas ibi n. 20. Navarrus in *cap. placuit. de pœnit. dist.*
6. num. 180. qui ponunt exemplum, si quis confi-
teatur Parochio intruso. Hucusque Theaurus: qui
tamen optimè observat Sacerdorem sine approba-
tione absolventem non incurrite aliquam censu-
ram, vel irregularitatem.

^{sup. hoc in}
^{tom. 5. tr. 3.}
^{Ref. 17.}

RESOL. XXVIII.

An qui bona fide confiteatur cum Confessario valde ignorante, tenetur postea confessionem iterare?
Et deducitur, quod quando quis integrè fassus est
peccatum, quod fecit, dubitat tamen esse mortale,
quoniam enim Confessor simili dubio teneretur, non
est confessio iteranda illius peccati, si postea alter-
ratus doctior factus, aut aliis consuls, novit id
peccatum esse mortale, nisi aliunde confessio fuerit
irrita? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 120. alias 121.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet Vasquez ^{sup. hoc in}
in 3. part. tom. 4. q. 93. art. 3. dub. 1. m. 2. ^{dubius Ref.}
quia bona fides amplius efficere non potest, quam
excusare à culpa pœnitentem accendentem ad Sa-
cerdotem ignorantem. <sup>seqq. & in-
fra leg. Ref.</sup>
2. Sed contraria opinionem tuetur Henriquez ^{na sit pro}
lib. 2. de pœnit. cap. 14. numer. 5. ubi sic afferit. ^{articulo}
Qui bona fide confiteatur ignoranti, quem postea
novit rescisse distinguere inter mortalia, & ve-
nialia, non videtur cogendus iterare confessionem,
quia ille potuit, & volunt bene dispositum absolve-
re, quoniam defecit in prudencia circa medicina-
nam, & satisfactionem imponendam. Ita ille, &
post illum Sanchez in *summ. tom. 1. lib. 1. cap. 10.*
numer. 69. sic afferens. Quando pœnitens integrè ^{sup. hoc in}
fassus est peccatum quod fecit, dubitat tamen ^{præterita}
an effet mortale. Quoniam enim Confessor simili ^{lege §. Ex}
dubio teneretur, non est iterum confessio illius pec-^{his. & infra}
cati repetenda, si postea alteratus doctior factus, aut ^{Ref. 137. post}
alius consuls novit id peccatum esse mortale, nisi ^{me. sum. à}
aliunde confessio fuerit irrita, ut quia data opera ^{vers. qui ta-}
quasivit ille Confessorem ignorantem, ac sufficien-^{men. & pro}
tem ad ejus confessionem excipendam. Sic San-^{data opera}
chez, & ego. ^{contenta in}
^{fine hujus Ref. in Ref.}
^{2. ot. prima}
^{hujus Ref. §.}
^{Notandum:}

RESOL. XXIX.

An pœnitens reiterare confessionem faltam bona fide cum Confessario ignorantem, licet peccaverit Sacerdos, nisi bona fide excusetur?
Et an, in casu ignorantie proprii Parochi, possit
pœnitens confiteri alteri Sacerdoti absque licen-
tia proprii Parochi? Ex part. 4. tract. 4. & Mis-
Refol. 201.

§. 1. **N**egativè respondeo, quia dicta confessio ^{sup. hoc in}
non fuit invalida, & nulla, cum actus ^{Ref. præteri-}
pœnitent.